

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarum Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XXII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

Deus sunt, vel aliqua alia : sed ipsa Trinitas tantū non illi vel alia Deuse est.

Et si de patre solo prædicta dicerentur, non tamen excluderetur filius, & spiritus sanctus.

D

August. in principio cap. 3. l. 3. contra Maximinum,

VERVNTAMEN, ait Aug. et si de solo patre prædicta dicerentur, non tamen excluderetur filius vel spiritus S. quia hi tres vnū sunt, sicut in Apoc. de filio legitur. & habet nomen scriptum, quod nemo scit nisi ipse: nō n. inde separatur pater vel spiritus S. Et cum dicitur: Nemo nouit patrem nisi filius, non inde separatur pater vel spiritus S. quia inseparabiles sunt. Aliquando etiam nominantur pater & filius, & tacetur spiritus S. vt veritas ad patrem loquens ait: Vt cognoscāt te, & quem misisti Iesum Christum, esse vnū verum Deum. Cur ergo (inquit August.) tacuit de spiritu sancto quia consequēs est, vt vbicunq; nominatur vnus, sicut pater & filius, tanta pace vni adhærens intelligatur etiam ipsa pax, quamuis non commemoretur: vno ergo istorum nominato, etiam reliqui intelliguntur, quod in pluribus scripturæ locis occurrit.

Lib. 6. de Trin. cap. 9. in medio.

DE NOMINVM DIFFERENTIA, QUIBUS VTIMVR LOQUENTES
de Deo

DISTINCT. XXII. **A**

POST prædicta nobis differendum videtur de nominum diuersitate, quibus loquentes de vnitatem ac Trinitate ineffabili vrimur. Deinde demonstrandū est, quib⁹ modis de ea aliquid dicatur. Illud ergo præcipue teneamus, quædam esse nomina distincte ad singulas personas pertinētia, vt ait Aug. in 9. lib. de Trin. quæ de singulis tantū dicuntur personis. Quædā vero vnitatem essentia signifiātia sūt, quæ & de singulis sigillatim, & de

Aug. lib. 5. de Trin. hac tradit:

I omnibus

*Ambros. in
principio
Prologi. li. 2.
de fide to. 2.*

omnibus cōmuniter dicuntur. Alia vero sunt quæ translatiuè ac per similitudinem de Deo dicuntur. Vnde Ambr. in 2. lib. de Trin. ait: Quo purius niteat fides, tripartita videtur deriuanda distinctio. Sunt n. nomina quædam, quæ euidenter proprietatem personæque deitatis ostendunt. Et sunt quædam, quæ perspicuam diuinæ maiestatis expriment veritatem. Alia verò sunt quæ translatiuè & per similitudinē de Deo dicuntur. Proprietatis itaque indicia sunt, generatio, filius, verbum, & huiusmodi: vnitatis vero æternæ, sapiētia, virtus, & veritas, & huiusmodi: similitudinis vero, splendor, character, speculum & huiusmodi.

Premissis addit quædam esse nomina, quæ temporaliter Deo conueniunt, & relatiuè dicuntur.

*Aug. cap. 16.
& ult. lib. 5.
per totum.*

HIS adiciendū est, quædam esse nomina, vt August. ait in 5. lib. de Trinit. quæ ex tempore Deo conueniunt, & relatiuè ad creaturam dicuntur: quorum quædam de omnibus dicuntur personis: vt, Dominus, creator, refugium: quædam autem non de omnibus, vt donatus, datus, missus.

De hoc nomine Trinitas addit.

PRÆTEREA est vnum nomen quod de nulla persona sigillatim dicitur, sed de omnibus simul, id est, Trinitas: quod non dicitur secundum substantiam, sed quasi collectivam pluralitatem designat personarum.

De aliis nominibus quæ temporaliter Deo congruunt, & non relatiuè dicuntur.

SVNT etiam quædam nomina quæ ex tempore Deo conueniunt, nec relatiuè dicuntur, vt humanatus, incarnatus, & huiusmodi. Ecce sex nominum differentias assignauimus, quibus vtimus loquentes de Deo: de quibus singulis agendum est.

Quod

Quod nomina quæ ad singulas pertinent personas, propriè
relatiuè dicuntur: ea vero quæ vnitatem essentia signifi-
cant, ad se dicuntur. & de singulis, & de omnibus com-
muniter dicuntur personis, & singula-
riter non pluraliter in summa ac-
cipiuntur.

E

SCIENDVM est ergo, quod illa quæ propriè ad sin-
gulas personas pertinent, relatiuè ad invicem
dicuntur: sicut pater & filius, & vtriusq; donū spi-
ritus S. Ea vero quæ vnitatem essentia significat.
ad se dicuntur: & ea quæ ad se dicuntur, substan-
tialiter vtrique dicuntur, & de omnibus commu-
niter, de singulis sigillatim dicuntur personis: &
singulariter non pluraliter accipiuntur in summa
vt Deus bon⁹, potēs, magnus, & huiusmodi. Quæ
autem relatiuè dicuntur, substantialiter non di-
cuntur. vnde Aug. in .4. libr. de Trinit. ait: Quic-
quid ad se dicitur, præstantissima & diuina subli-
mitas substantialiter dicitur. Quod autem ad ali-
quid dicitur, non substantialiter dicitur, sed rela-
tiuè. Tantaq; est vis eiusdem substantia in patre &
filio & spiritu S. vt quicquid de singulis ad seipfos
dicitur, nō pluraliter in summa, sed singulariter
accipiat. Dicimus n. pater est Deus, & filius est
Deus, & spiritus S. est Deus: quod secundum sub-
stantiam dici nemo dubitat. Non tamen dicim⁹
hanc Trinit. esse tres Deos, sed vnum Deum. Ita di-
citur pater magnus, filius magnus, & spiritus san-
ctus magn⁹: non tamen tres magni, sed vnus ma-
gnus. Ita etiam omnipotens pater, omnipotens
filius, omnipotens spiritus S. non tamen tres om-
nipotentes, sed vnus omnipotens. Quicquid ergo
ad seipsum dicitur Deus, & de singulis personis si-
militer dicitur, & simul de ipsa Trinitate, nō plu-
raliter, sed singulariter dicitur. Et quoniam non
est aliud Deo esse, & aliud magnum esse, sed idem
est

August. in
principio
cap. 4. lib. 5.
de Trin.

Ibid. paulo
inferius.

Ibid. conti-
nue in fine
ca. 2. c. 2. dē
lib. 2.

est

est illi esse quod est magnū esse: propterea sicut nō dicemus tres essentias, sic non dicim⁹ tres magnitudines, sed vnam essentiam, & vnam magnitudinem.

Quod Deus magnus est ea magnitudine qua Deus est: sic de bonitate, & de omnibus que secundum substantiam dicuntur.

DEVS n. non est magnus ea magnitudine, quæ nō est q̄ ipse, vt quasi particeps eius sit: alioquin maior esset illa magnitudo quam Deus. Deo autē non aliquid maius: ea ergo magnitudine magnus est qua ipse est. Ideoq; nec tres magnos, sed vnum magnū: q̄ nō participatione magnitudinis Deus magnus est, sed seipso magno magn⁹ est, quia ipse est sua magnitudo. Ita & de bonitate, & æternitate, & omnipotentia Dei dicendū est, & de omnib. omnino quæ de Deo possūt pronounciari substantialiter: quibus ad seipsum dicitur, nō translatiuè ac per similitudinem, sed propriè, si tamē de illo proprie aliquid ore hominis dici potest. Ecce aperte docuit, q̄ nomina vnitatem diuinæ maiestatis significātia, & ad se dicuntur de Deo, id est, sine relatione, & de omnibus personis cōmuniter, & de singulis diuisim dicūtur: nec pluraliter: Sed ūngulariter in sūma accipiūtur. Illa vero nomina quæ proprie ad singulas pertinent personas, relatiuè, nō substantialiter dicuntur. Quod enim ppria singula in Trinitate persona dicitur, vt ait Augustin. in eod. nullo modo, ad seipsum, sed ad aliam inuicem, vel ad creaturam dicitur. Et i- deo relatiuè, non substantialiter dici, manifestum est.

Aug. lib. de Trin. 5. cap. in medio.

Aug. ca. 11. eiusdem li. 3. de Trin. continuo.

* *
*